

KULTTUURIHISTORIALLINEN KYLÄ PIRKANMAALLA | WANHA TEHDAS | INTO KESKUS | KYLÄKIRKKO

KILLINKOSKI

VALOKUVATAIDE, -HISTORIA JA -TEKNIikka | NAUHATEOLLISUUS | RAKENNUSPERINTÖ | KULTTUURI

KILLINKOSKEN HISTORIAA

Killi-jättiläinen/Killi-koskenhaltija -patsas Wanhan Tehtaan läheisyydessä.

KILLI-JÄTTILÄINEN

Muinaisen tarinan mukaan, jota kylässä kerrottiin lapsille vielä 1800-1900 vaihteessa, Killinkoski on saanut nimensä Killi-jättiläisen mukaan.

Killi-jättiläinen asusti kylän läheisellä jäisellä vuoren huipulla josta se tarkkaili ympäristöään. Kerran se näki vaaran uhkaavan valtakuntaansa. Hävittääkseen vihollisensa, Killi-jättiläinen repäisi irti kotivuorensa huipun ja sinkosi sen vihollistaan kohti. Vuorenhuippu pirstoutui tuhansiksi palasiksi – näin syntyi Killinkoski – ja patoutuneet vesimassat syöksyivät kohti etelää. Samalla Killi-jättiläinen tuhosi itsensä, ja vihollinen selviytyi kamppailusta voittajana. On arveltu että Killi-jättiläinen symbolisoi jääkautta ja vihollinen aurinkoa. Tämä tapahtui silloin kun Ähtärin reitin vesistö muutti luoteisen virtaamissuuntansa kohti etelää, voimakkaan Merenkurkun alueen maankohoamisen vuoksi.

Toisen vanhan tarinan mukaan Killinkoski on saanut nimensä koskessa asuneen Killi-Koskenhaltijan mukaan. Valitettavasti näitä tarinoita ei ole täydellisinä kirjallisesti dokumentoituna olemassa, vaan ne perustuvat muistitietoihin.

KYLÄSTÄMME

Killinkosken teollisuustaajama sijaitsee Virtain ja Ähtärin puolella välissä kantatie 68:n varrella ja on pohjoisin Hämeen maakunnan kylistä. Sanotaankin, että ”Virrat on Hämeen huipulla ja Killinkoski Virtain huipulla”. Killinkoski on Suomen yli 100-vuotiaan nauhateollisuuden syntysija. Kylässä on sijainnut myös Suomen ensimmäinen makaronitehdas ja J. W. Enqvistin puuhiomo (1911–1954). Kylän keskustaa hallitsee P. G. Holmin vanha nauhatehdas sekä nykyisen Inka Oy:n tehtaiden uudet teollisuuskiinteistöt.

Vanha nauhatehdas on kuuluisan kirkkoarkkitehdin Josef Stenbäckin suunnittelema. Hän on myös suunnitellut Killinkosken puukirkon. Kylänraitilla vajaan kilometrin pituisen tieosuuden varrella on useita erilaisia vanhoja puutaloja, entisiä tehtaan työväen asuntoja, joiden ”arkkitehtuuri” vaihtelee kulloinkin virassa olleiden Enqvist- tai Holm-yhtiöiden rakennusmestareiden mukaan. Talot ovat museaalisella rakennuskaavalla suojeltuja. Killinkoski valittiin valtioneuvoston ja museoviraston toimesta yhdeksi valtakunnallisesti merkittäväksi rakennetuksi kulttuuriympäristöksi.

Killinkosken alueella on tällä hetkellä n. 300 taloutta. Huolimatta väestömäärän vähenemisestä, kylän peruspalvelutaso on kylän kokon nähden hyvä. Koulu, päivähoido-, kansalaisopisto- ja muut vapaa-ajan palvelut (liikunta- ja harrastustilat) ovat jopa erinomaiset. Killinkoskelaiset ovat tehdyin kyläsuunnitelman yhteydessä todenneet vanhan totuuden kissasta ja kissan hännästä, eli kukaan meitä ei auta ellemmme itse sitä tee. Kylämme yhtenä tärkeimpänä vahvuutena onkin vahva yhteistyö- ja järjestöperinne, talkoohenki ja ennakkoluulottomuus. 2005 Killinkoski valittiin Pirkanmaan Vuoden Kyläksi juuri aktiivisen kyläyhdistystoiminnan, sekä Wanhan tehtaan miljöön kunnossapidon ja kehittämisen ansiosta. Valtioneuvoston ja Museoviraston toimesta Killinkoski valittiin myös yhdeksi valtakunnallisesti merkittäväksi rakennetuksi kulttuuriympäristöksi Suomessa. Vuonna 2014 Killinkosken kyläyhdistys sai Virtain kaupungin myöntämän Virrat-palkinnon tunnustuksena aktiivisesta toiminnasta.

Killinkosken nettisivut: www.killinkoski.fi

Liity myös kylämme ystäväksi Facebookissa sivulla ”Killinkoski Wanha Tehdasmiljö” niin saat ajankohtaista tietoa kylämme tapahtumista.

Killinkosken kylähistoria tiivistettynä jääkaudelta nykypäivään asti.

A I K A J A N A

Jääkausi – Killi-jättiläinen repäisi irti kotivuorensa huipun ja sinkosi sen vihollistaan kohti. Vuorenhuippu pirstoutui tuhansiksi palasiksi – näin syntyi Killinkoski

1569 – Paavo Pylkäs perustaa Pylkkään kantatilan. Kylän nimeksi tuli Pylkkään kylä, joka sitten muutettiin Toisveden kyläksi ja 1900-luvun alussa kosken mukaan Killinkoskeksi.

1883 – Kaksi ruotsinkielistä herraa, Petter Gustaf Holm ja Mathias Bonn, olivat kuulleet Virtain ja Ähtärin rajalla olevasta suuresta koskesta. Retkeilytään kylän maastossa herrat totesivat alueen sopivan erinomaisesti teolliseen käyttöön.

1886 – Virdois Spinneri & Väfveri Fabriks Aktiebolag – Virtain Kehruu & Kutomatehdas Osakeyhtiö perustettiin.

1895 – Holm perusti uuden tehtaan: Suomen Makaronitehdas Oy:n, joka oli laatuaan Suomen ensimmäinen. Muutaman vuoden toimittuaan tehdas jouduttiin lopettamaan kannattamattomana Karl Fazerin perustettua makaronitehtaan Helsinkiin. Fazerin tehtaan tuotantokustannukset olivat huomattavasti alaisemmat ja markkina-alueet lähellä.

1898 – Nauhatehtaasta muodostettiin osakeyhtiö Ab P.G. Holm Oy, osakkaina olivat Holmin lisäksi hänen vaimonsa sisarentytär Edith Rönnqvist, Carl Neu ja arkkitehti Josef Stenbäck. Koska Holmin sairaus oli puhjennut uudestaan, tehtaan johtajaksi tuli Edith Rönnqvist, ja Carl Neu lopetettuaan oman taidekutomonsa aloitti teknillisinä johtajana. Edith Rönnqvist lienee ollut Suomen ensimmäisiä naisteollisuusjohtajia.

1902 – Kehruutehdas myytiin pankinjohtaja Snellmannille ja insinööri Durchmanille.

1903 – Ensimmäinen työväenyhdistys perustetaan. Yhdistyksen yhteyteen perustettiin lisäksi oma kirjasto, naisjaosto, raittiusseura, puhujaseura, näytelmäkerho, oma käsinkirjoitettu sanomalehti, urheilukerho, torvisoittokunta, ja Puna-kaarti (1906).

1910 – Kehruutehtaan omistajat aloittivat puuhioketehtaan rakentamisen, joka valmistui 1911 ja sai nimekseen Killinkosken Tehdasten Osakeyhtiö (myöh. Ab J.W. Enqvist Oy). Massatehtaan, kuten kyläläiset sitä kutsuivat, valmistumisen myötä kehruutehdas lopetti toimintansa. Lisäksi rakennettiin Killinkosken niskalle pato tasaamaan jatkuva veden saanti puuhiomon voimalaitoksen käyttövoimaksi.

1917 – Pitäjän ensimmäinen urheiluseura Killinkosken Myrsky muodostetaan.

1921 – Killinkosken Rukoushuoneyhdistys r.y. perustettiin, tavoitteenaan kirkon ja hautausmaan saaminen kylään.

1923 – Palokunta-aate saapui Virtain kylästä ensimmäiseksi Killinkoskelle ja VPK perustettiin. Samana vuonna maaliskuussa käynnistyi myöskin MLL-Killinkosken osaston toiminta.

1928 – Killinkosken kirkko valmistui, suunnittelijana maamme tunnetuin kirkkoarkkitehti Josef Stenbäck. Hän oli nauhatehtaan perustajan Petter Gustaf Holmin lanko ja itsekin osakkaana kehruu- ja nauhatehtaassa. Osakkuudesta johtuen hän on myöskin suunnitellut nauhatehtaan 1908 ja 1922 valmistuneet tehdastilat.

30–40-luku: Killinkosken kehitys jatkui vakaana ja kylä kasvoi voimakkaasti. Sota tosin koetteli rankasti lähes kaikkia perheitä, sen voi havaita hautausmaalla sankarihautojen rivistöistä.

1950-luku: Kylän asukasluku oli suurimmillaan, työpaikkojakin oli n 500, erilaisia kauppaliikkeitä toistakymmentä- modistiliikkeestä ja pyöräkorjaamosta apteekkiin. Sotien jälkeen Killinkoskelle asutettiin paljon luovutetun Karjalan väestöä lähinnä Lumivaarasta.

1954 – Enqvistin massatehdas lopetetaan ja Soininkosken voimalaitoksen pato murtui. Padon murtumista pidettiin muodollisena syynä tehtaan lopettamiselle. J.W. Enqvistin tehtaiden osakkeet siirtyivät kanadanranskalaisille ja ranskalaiselle saippuatehtailijalle Beckille. Tehtaan lopettaminen oli kova isku Killinkoskelle ja koko Virtaille. P.G. Holmin nauhatehdas jatkoi kuitenkin kylällä toimintaansa. Carl Neun ja Edith Rönnqvistin kuoltua tehtaanosakkeet siirtyivät testamentin kautta niin, että Kutomo & Punomon pääomistajaksi tuli Åbo Akademi.

1950–2000-luku: Yli satavuotista P.G. Holmin nauhateollisuusperinnettä jatkaa edelleen tänä päivänäkin Pohjoismaiden suurin nauhatehdas Inka Oy.

1999 – Wanhan Tehtaan kehittäminen ja kunnostus matkailukohteeksi alkaa Killinkosken kyläyhdistys ry:n toimesta.

2000 – Kesäksi avautuu Wanhalla tehtaalla Galleria Killin Kalleria, nauhamuseo, kuvittaja Marjaliisa Pitkärannan työtila, Peltolan perheen taidegalleria sekä Kirjakirppu.

2000–2004: Wanhan tehtaan kunnostustyöt jatkuvat. Entinen reikäkorttivarasto kunnostetaan näyttelytilaksi ja silkkikutomohalliin perustetaan suuri kirputorihalli. Entinen Inkan tehtaanmyymälä aloittaa kyläyhdistyksen hallinnoimana Nauhala Oy:n nimellä. Wanhan Tehtaan kävijämäärät kasvavat vuosi vuodelta, alkaen muutamasta tuhannesta ja kasvaen seuraavan kymmenen vuoden aikana reiluun 20 000 kävijään vuodessa.

2005 – Syksyllä saapuu ilouutisia: Killinkoski on valittu Pirkanmaan Vuoden Kyläksi. 18.11. vietetään myös Killinkosken kyläkirjan julkaisutilaisuutta. Kylän koko historian kattava teos valmistuu vihdoinkin vuosien taustatyön jälkeen.

2007 – Yhteistyö Suomen Valokuvahistoriallisen yhdistyksen kanssa alkaa. Kesäkuussa avautuu Kamerataivas – Suomen Kameramuseo. Yhteistyö yhdistysten välillä jatkuu aina tähän päivään asti ja Kamerataivaan toiminta laajenee entistään näyttelytoiminnan ja valokuvauskurssien muodossa.

2009 – Killinkoskesta Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt -kohde, RKY (Valtioneuvosto ja Museovirasto).

2014 – Kyläyhdistykselle Virrat-palkinto tunnustuksena vuosia kestäneestä aktiivisesta toiminnasta kyläyhteisön hyväksi.

2017 – Laajan yhteistyön tuloksena rakennettu Into-keskus avautuu Wanhalla Tehtaalla. Killinkoskella toiminta kyläelämän, matkailun ja tapahtumien kehittämisessä sekä työllistämistoiminnassa jatkuu. Kyläyhdistys jatkaa positiivisin mielin kohti tulevaisuutta ja sen mukanaan tuomia uusia seikkailuja!

Nähtävää Wanhalla Tehtaalla

- Pohjoismaiden ainoa Nauhateollisuusmuseo
- Tehdasmaa josta maan laajin nauha- ja nauhatuotetuotevalikoima
- Into-keskus – Nyströmin suvun vaiheita ja kultakauden mestarikuvaaaja I.K. Inhan elämää
- Kamerataivas - Suomen Kameramuseo
- Kamerataivaan gallerian valokuvanäyttelyt
- Valokuvaamo Tenhola-näyttely
- Kyläkirpputorihalli
- Kirjakirppu
- Galleria Killin Kalleriassa kuukausittain vaihtuvat taidenäyttelyt koko kesän ajan
- Kuvittaja Marjaliisa Pitkärannan (s.1941 - k.2003) muistoateljee
- Josef Stenbäck ja Killinkoski, pysyvä arkkitehtuurinen näyttely Stenbäckin rakennuspiirustuksineen
- VPK:n palokaluston näyttely
- Kylämuseo Killin parturi-kampaamo
- Nostalgiset lelut Mikkelikutomossa
- Vanhojen opetustarvikkeiden kokoelma
- Viihtyisä Museokahvila

Vuosittain Wanhalla tehtaalla vierailee yli 20 000 kävijää eri puolilta Suomea.
Kaikkiin tehtaan kohteisiin on vapaa pääsy.
Maksulliset ryhmäopastukset tilauksesta.
Tervetuloa tutustumaan!

WANHA TEHDAS

Killinkosken vanha P.G.Holmin (myöh.Inka Oy) nauhatehdas on kuuluisan arkkitehdin **Josef Stenbäckin** suunnittelema tehdasrakennus, jonka vanhimmat osat ovat valmistuneet 1908 ja se kuuluu suojelukohteisiin.

Vanhoista tehdastiloista on Killinkosken kyläyhdistys ry kehittänyt mielenkiintoisen ja monipuolisen matkailukohteen, joka heijastaa maaseudun keskellä harvinaista yli 100-vuotiaasta teollisuusperinnettä.

OPASTUKSET RYHMILLE

Mikäli haluatte tulla ryhmän kanssa tutustumaan Killinkosken nähtävyyksiin, meiltä voit tilata opastuksen ryhmällemme. Eri opastuspaketteja on valittavissa 3 erilaista, kunkin ryhmän kiinnostuksenkohteen mukaan:

1. JOSEF STENBÄCK JA KILLINKOSKI

Tutustuminen maamme kuuluisimman ja tuotteli-aimman kirkkoarkkitehdin Josef Stenbäckin suunnittelemaan rakennukseen Killinkoskella. Kierros soveltuu hyvin kaikille kirkkoarkkitehtuurista ja rakennusperinteestä kiinnostuneille.

2. YLEISKIERROS WANHALLA TEHTAALLA

Kyläoppaan opastuksella tutustuminen Killinkosken kylän vaiheikkaaseen teolliseen historiaan, sekä tutustuminen Wanhalla Tehtaan eri kohteisiin. Opastuksen kesto noin 45min.

3. SUOMEN KAMERAMUSEON TUTUSTUMINEN

Valokuvauksesta, kameroista ja tekniikasta kiinnostuneille opastettu kierros Suomen Kameramuseossa Kamerataivaassa Killinkosken Wanhalla tehtaalla. Opastuksesta vastaa Suomen Valokuvahistoriallinen yhdistys ry.

Varaukset:

Opastuksen varaukset em. opastuspaketteihin 2 viikkoa ennen ryhmän saapumista
Puhelimitse: 0400-453 054
Sähköpostitse: killinkoski@killinkoski.fi

Hinnat ryhmäopastukselle:

Alle 25 henkeä	30 €
Yli 25 henkeä	50 €
Pienryhmät (alle 10 henkeä)	Sopimuksen mukaan.

HUOM! Kävijöille ilman opastusta on aina VAPAA PÄÄSY kaikkiin Wanhalla tehtaan kohteisiin.

WANHA TEHDAS AVOINNA

15.5–31.12.2017

ma–pe 10–17

la 10–15

su 12–17

(Talven ajankohtaiset aukioloajat löydät syksyllä nettisivuiltamme.)

Kirpputorit avoinna

15.5.–30.9.

Kirpputorin puh. 046 8892 870

Vaihtuvat näyttelyt:

Kamerataivas ja galleria avoinna
kesäkuusta syyskuuhun.

(Huomioikaa, että kiinteistö on vanha teollisuusrakennus jossa on paljon portaita.)

INFO Puh: 0400-453 054

killinkoski@killinkoski.fi

www.killinkoski.fi

Merisatama, 1908, I.K. Inha, Suomen valokuvataiteen museo

Into-keskus

Killinkosken Wanhalle tehtaalle keväällä 2017 perustettu Into-keskus on osoitus siitä, mihin laaja-alaisella ennakkoluulottomalla yhteistyöllä päästään. Into-keskuksen perustamiseksi toteutettiin hanke, johon saatiin rahoitusta paikalliselta toimintaryhmä Poko ry:ltä. Tämän hankkeen aikana tehtiin suunnitelma, jonka perusteella Into-keskus perustettiin eri toimijoiden yhteistyön ja suuren Innon voimalla.

Aamu Nyströmin testamentin jäämistön dokumentoinnissa arvokasta työtä tekivät FM **Jaana Kallio** ja **Juha Kallio**, luettelivat ja valokuvasivat jäämistön. Into-keskukselle testamentattu materiaali koostuu lähinnä Inhan sisarusten ja näiden lasten huonekaluista, taiteesta ja astioista sekä muutamista tuoleista ja pikkuesineistä Jäähdyshöyryvoimalan Valkeajärven kodista. Nyströmin sisaruksista esillä ovat erityisesti arkkitehti **Usko Nyström** ja kouluneuvos **Solmu Nyström** joka muodostaa pohjan Killinkosken kulttuurimatkatkohteelle Into-keskukselle.

Testamenttiin sisältyvä kansallisesti arvokas kirjallinen jäämistö koostuu Inhan henkilökohtaisista papereista ja kulttuuriperheen kirjoista. Tämä tutkimuksellisesti arvokas kulttuurihistoriallinen aineisto on siirretty Virtain kirjaston kotiseutuarkistoon.

Into-keskuksen lavastuksesta vastasi tehtävään täydellä sydämellä paneutuen **Oskari Löytönen**.

Into-keskuksen rakennushankkeen toteutuksesta, osin suunnitelmasta ja työnjohdosta Wanhalla Tehtaalla vastasi Killinkosken kyläyhdistyksen ja Nauhala Oy:n puolesta pj. **Vesa Postinen**, joka on myös kyläyhdistystoiminnan puitteissa luonut vuosien aikana Wanhasta Tehtaasta merkittävän kulttuurimatkatkohteen jossa vierailee vuosittain yli 20 000 kävijää.

Päävastuu Into-keskuksen rakennusteknisestä suunnittelusta ja toteuttamisesta: Matti Kaarre.

Muut rakentamiseen osallistuneet: **Jaana Purakasmäki** (tekstiilit, ompelutyöt), **Jere Vuorela**, **Pentti Kivelä**, **Jarmo Koskinen**, **Pentti Luodes**, **Timo Tanhua**, **Kari Salin**, **Risto Kumpulainen**, **Esko Heikkilä**.

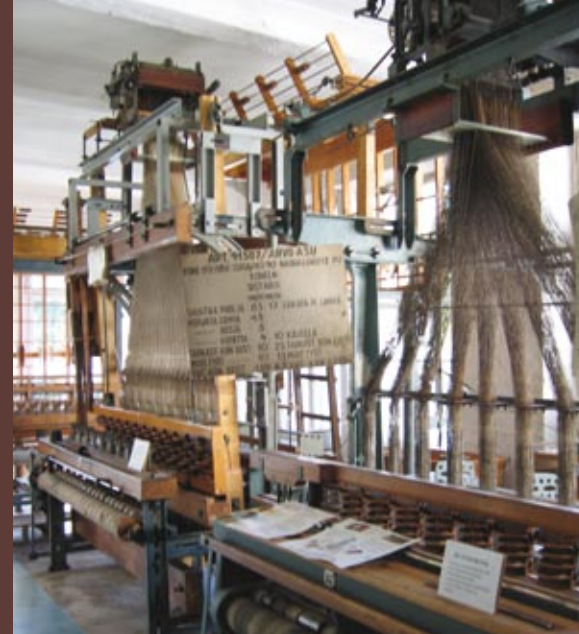
Into-keskuksen ja Killinkosken Wanhalla tehtaan kulttuurimatkatkailun kehittämiseen on tuonut suurta osaamista ja innovatiivisuutta **Tampereen ammattikorkeakoulun**, **Virtain lukion** ja **Tampereen seudun ammattiopiston Mediapoliksen monialainen opettajien ja opiskelijoiden yhteistyö**. TAMKin liiketalouden monimuotokoulutuksen (tradenomi) opiskelijat ovat mietinneet asiakaskokemuksia, tarinoiden merkitystä yritystoiminnassa sekä luoneet uusia tuote- ja palvelukokonaisuuksia.

Poko ry:n minileader-rahoituksella toteutettiin ”Virtain lukio goes kulttuuri @Killinkoski” –hanke. Rahoitus mahdollisti lukion ja ammattiopiston av-linjan opiskelijoiden yhteistyön. Yhteiset kokemukset avasivat eri ikäisille ja eri alojen opiskelijoille oven oman kulttuuriperintömme ymmärtämiseen. Yhtenä hankkeen tuloksista oli perinteisen kulttuurihistorian tuominen nuoria kiinnostavaksi.

Into-keskuksen markkinointiin liittyvästä graafisesta suunnittelusta vastaa **Linda Peltola/Lindavision**.

Suomen valokuvahistoriallinen yhdistys ja **Seppo Poutala** vastaavat valokuvaukseen liittyvien kameroiden ja materiaalien hankinnasta.

Energisellä innolla Virtain kaupungilta yhteyshenkilönä hankkeessa on toiminut **Heidi Tanhua**.

NAUHATEOLLISUUSMUSEO

Museo sijaitsee entisessä valmistusosastossa + ompelimossa. Museo on tiettävästi ainoa tämäntyyppinen Pohjoismaissa - toinen vastaavanlainen on Ronsdorffissa Saksassa. Museon kokoelmissa on koneita, esineitä, etiketti- ja nauhanäytteitä, sekä valokuvia satavuotisen nauhateollisuuden eri aikakausilta.

”KAMERATAIVAS” - SUOMEN KAMERAMUSEO

Suomen Valokuvahistoriallinen Yhdistys avasi yhdessä Killinkosken kyläyhdistyksen kanssa Wanhassa Tehtaassa 1.6.2007 Suomen Kameramuseon. Museon perusnäyttely muodostuu edesmenneen Svhy:n jäsenen Rainer Mattlinin ja hänen vaimonsa Sirkka Mattlinin testamenttilahjoituksena yhdistyksen haltuun siirtyneen kokoelman pohjalta. Lisäksi monet yksityishenkilöt ja yhteisöt ovat tehneet lahjoituksia kokoelman täydentämiseksi. Kokoelmassa on tällä hetkellä n. 3000 valokuvaukseen ja elokuvaan liittyviä esinettä.

Kamerataivas on mielenkiintoinen nähtävyys kaikille kameroista ja valokuvauksesta kiinnostuneille. Paljon kameroita ja tekniikkaa, 70-luvun mainoskuvaamo, elokuvaosasto ja Kauko Tannerin entisajan kamerakorjaamon esineistö.

Lisätietoja Suomen Valokuvahistoriallisesta Yhdistyksestä saa netistä osoitteesta www.svhy.org Tiedustelut puhelimitse yhdistyksen puheenjohtajalta Seppo Poutalalta puh: 0400-632 176.

VALOKUVAAMO TENHOLA

Kamerataivaan yhteydessä sijaitseva näyttely esittelee Killinkoskella toimineen entisajan valokuvaamon kalustoa. Kävijä voi myös halutessaan poseerata Tenholan kauniin alkuperäisen taustakan-kaan edessä.

NOSTALGISET LELUT

Nalle- ja leluaiheinen pysyvä näyttely sijaitsee Mikkelikutomon tiloissa, ja perustuu keräilijä Rita Halttusen kokoelmaan.

WANHAN TEHTAAN KUPPILA

Idyllinen, museokahvila vanhan pajan ja metalliverstaan tiloissa. Kahvia, leivonnaisia, virvokkeita, jäätelöä.

VPK:N WANHAN PALOKALUSTON NÄYTTELY

Mikkelikutomon hallin välittömässä yhteydessä on Killinkosken Vapaapalokunnan kokoama sammutuskaluston näyttely.

Kuva: Studio Ilkafoto

Aamu Nyströmin testamentti

Filosofian maisteri **Aamu Nyström** (1934–2014) kuului kulttuurisukuun, Hämeenkyrön nimismies Väinö Nyström oli hänen isoisänsä, **I. K. Inha** ja **Usko Nyström** hänen isotätiään. Hänen isotätiensä **Tyyni Nyström** oli taiteilija ja olympiavoimistelija. Hänen isänsä, nuorempi Usko, tallensi Hämeenkyrön ja Kainuun maisemia satoihin tauluihin.

Aamu toimi äidinkielenopettajana Jyväskylän Normaalilyseossa ja Tampereella sairaanhoitajaopistossa. Eläkkeellä ollessaan hän kirjoitti I. K. Inhan ja samalla sukunsa elämäkuvauksen joka ilmestyi 2011.

Virtain kaupunki on ottanut vastaan Aamu Nyströmin perinnön. Testamentti sisältää aineistoa, joka mahdollistaa I. K. Inhan henkilöhistorian ja kirjallisen tuotannon tutkimisen ja esittelyn. **Testamentin mukaan Virroille tulee perustaa Into-keskus, johon kootaan testamentissa määrättyä esineistöä ja muuta materiaalia.**

Huhtikuussa, 21.4.2017 avattava Into-keskus tulee ylläpitämään Nyströmin kulttuurisuvun muistoa Virroilla sekä esittelemään I. K. Inhan toimintaa kirjailijana, toimittajana, kriitikkona ja kääntäjänä.

GALLERIA KILLIN KALLERIA

Vanhaan pannulaan (pannuhuone) on rakennettu erikoinen kaksitasoinen näyttelytila. Galleriassa on koko kesän ajan kolmen viikon välein vaihtuvia näyttelyitä. Kaikkiin näyttelyihin on vapaa pääsy.

JOSEF STENBÄCK JA KILLINKOSKI

Mikkelikutomon hallitilassa Suomen kuuluisimman kirkkoarkkitehdin tuotantoa esittelevä pysyvä näyttely. Stenbäck on suunnitellut mm. Killinkosken kirkon sekä asuinrakennuksia, navetan ja Wanhan nauhatehtaan vanhimmat osat.

KUVITTAJA MARJALIISA PITKÄRANNAN (s. 1941 – k. 2003) MUISTOATELJEE

Museon välittömässä yhteydessä entisessä ompelimossa voitte tutustua tämän Killinkoskelta kotoisin olleen edesmenneen tunnetun ja tuotteliaan kuvittajan tuotantoon. Marjaliisa muistetaan eritoten Suomalaisista jouluaiheisista kuvituksistaan myös maailmalla.

KYLÄMUSEO: KILLIN PARTURI-KAMPAAMO

Killinkoskella 1930-luvulta asti toimineen parturi-kampaamon välineistönäyttely. Esineistö on Eila Hömmön kokoelma.

VANHOJEN OPETUSTARVIKKEIDEN KOKOELMA

Kyläyhdistyksen (mm. lakkautettujen kyläkoulujen varastoista) hankimat esineet tuovat varmasti monia muistoja mieleen. Tämän pysyvän koulutarvikenäyttelyn yksi suosikkiesineistä on Nokia-merkkiset kumiset lypsyutareet. Huom. näyttelyn tavarat eivät ole myytävänä joitakin opetustauluja lukuunottamatta.

TEHDASMYYMÄLÄ (NAUHALA OY)

Tehdasmyymälässä on maan laajin nauha- ja nauhatuotevalikoima. Kuminauhoja, kengännauhoja, voitä, olkaimia, sidontaremmejä, nyörejä, talutushihnoja, retkiremmejä, kankaita, kuormasidontalaitteita, nosterakseja, nostovoitä ja erilaisia solkia ym.

KIRPPUTORIHALLI JA KIRJAKIRPPU

Vanhan silkkitutomon tiloissa sijaitsee suurikokoinen suosittu kirpputorihalli, josta voit tehdä edullisia löytöjä. Kirjoista kiinnostuneet voivat puolestaan vetäytyä kotoisaan kirjoihin erikoistuneeseen kirpputoriin, ”Kirjakirppuun”.

KILLINKOSKEN KIRKKO

Killinkosken kirkko, edesmenneen Killinkoskelaisen kuvittajan Marjaliisa Pitkärannan maalaamana.

Killinkosken puukirkon (joka valmistui 1928) suunnitteli Suomen tuotteliain kirkkoarkkitehti **Josef Stenbäck**, ja se jäikin hänen viimeiseksi toteutetuksi työkseen. Kirkko on yksi hänen tuotannossaan harvinaisista puukirkoista.

Josef Stenbäck oli vahvasti sitä mieltä, että kirkkojen ainoa oikea rakennusmateriaali on kivi, ja ennen kaikkea graniitti. Hän suostui kuitenkin suunnittelemaan Killinkoskelle puukirkon, koska hän oli nauhatehtaan perustajan Petter Gustaf Holmin lanko ja itsekin osakkaana kehruu- ja nauhatehtaassa.

Osakkuudesta johtuen hän on myöskin suunnitellut nauhatehtaan 1908 ja 1922 valmistuneet tehdastilat. Kirkon rakennustarvikkeet lahjoitti pääosin P.G. Holmin johtajapariskunta Edith Rönqvist ja Carl Neu. Rakennussuunnitelmat sotki alkanut maailmansota. Kirkkohankkeen rahoittajat ja toteuttajat Carl Neu Saksan kansalaisena ja Edith Rönqvist hänen puolisonaan karkotettiin Suomesta (Venäjä ja Saksa olivat sodassa keskenään). Uusi tehtaanjohto ja työntekijät olivat sitä mieltä, ettei Killinkoskella kirkkoa tarvita vaan työläisten asuntoja, ja niin kirkkoon varatuista hirsistä rakennettiin ns. Ryttylän työläisasuntola. Kaikkien yllätykseksi Carl ja Edith Neu palasivat sodan päätyttyä nauhatehtaanjohtajiksi ja joutuivat lahjoittamaan uudet rakennuspuut ja kirkko valmistui 1928 vuosia aiottua myöhemmin.

Vuonna 1921 perustetun Killinkosken Rukoushuoneyhdistys ry:n tavoitteena oli kirkon ja hautausmaan saaminen kylään. Rukoushuoneyhdistys huolehti myöskin papin ja suntion palkoista. Killinkosken kirkko ja hautausmaa olivatkin Suomen luterilaisen kirkon yhteydessä harvinaisessa ”yksityisessä omistuksessa” aina vuoteen 1977 saakka, jolloin Rukoushuoneyhdistys lahjoitti ne Virtain seurakunnalle.

Killinkosken kirkon esittelystä ryhmille kesäaikana voi sopia kyläyhdistyksen kanssa. Yksittäiset tutustumiskäynnit tied. Virtain Srk:n kanslia 044-722 5450 ark. 9-14.

Killinkoski-päivien aikana kirkossa on esittely la 29.7. klo 10-14. Su 30.7. on messu klo 15.

Toimintaamme tukevat:

Koti vakaalle pohjalle
uudella korkosuojaalla

Me haluamme olla mukana tekemässä omistaja-asiakkaidemme koteja vakaalle pohjalle. Siksi tarjoamme käyttöösi pitkän kiinteän koron: ainutlaatuisen korkosuojan asuntolainalle. Se varmistaa alhaisen korkotason koko laina-ajalle.

Tutustu op.fi/kotiin

OP Virrat

Suomen Valokuvahistoriallinen Yhdistys ry.

Kamerataivas - museo ja filmikuvauksen keskus Virtain Killinkoskella
Klassiset Kamerat ja Wanhhat kamerat - tapahtumat vuosittain
Runsas kurssitoiminta kesäisin
Asiantuntemusta ja valokuvausperinteen monipuolista tallennusta

Tule mukaan toimintaan

www.svhy.org svhyry@gmail.com

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Pirkanmaan ELY/TE-keskus
tukee hankkeitamme.

Tämänkin julkaisun suunnitteli

LINDAVISION

Graafisen alan osaamista yli 10 vuoden kokemuksella.

www.lindavision.net

Pohjoismaiden johtava nauhatuotteiden valmistaja ja toimittaja jo vuodesta 1898

Inka valmistaa korkealaatuisia kudottuja ja punottuja nauha- ja nyörituotteita teollisiin tarpeisiin. Tuotteitamme käytetään monenlaisissa teknisissä vaativissa käyttötarkoituksissa ja asiakkainamme on alan johtavia yrityksiä useilta eri toimialoilta Suomessa ja ulkomailla.

Inka panostaa erityisesti tuotteiden laatuun, toimitusvarmuuteen ja palveluun. Kaikki Inka-tuotteet valmistetaan Killinkosken tehtaalla.

+358 (0)10 214 4100 www.inka.fi info@inka.fi

Kesän hauskin tapahtuma Virroilla 7.-9.7.2017

Perjantai 7.7.
Puuhaperjantai-yrityssuunnistus, keskusta
SirkusRakkausPumPum, Koillis-Satakunnan Sähkön sisäpiha klo 10-14
Orffien konsertti, Laivaranta
Perheristeily Tarjanne-laivalla, mukana Karhuvaari ja Martti Kitunen

Lauantai 8.7.
Muksumarkkinat ja **taikuri Simo Aalto**, Virtain tori
Waskiköörin konsertti, Virtain tori
SOS Smile -hinausauto ja pomppulinna, Virtain tori

Sunnuntai 9.7.
Liikunta-aktiviteetteja urheilukentällä
Pääjuhla liikuntahallilla, **Ti-Ti Nalle** (maksullinen konsertti)

Järjestäjä pidättää oikeuden muutoksiin. Tarkat esiintymisajat ja -paikat julkaistaan sivuilla kevään mittaan.

Tule mukaan!

www.muksufestarit.fi

Lue lisää netti-sivuillamme!

NAUHALA OY

Tehdasmyymälä Killinkosken Wanhalla Tehtaalla. Maan laajin remmi- ja nauhatuotevalikoima.

Valikoimassa myös lahja- ja sisustustarvikkeita

TEHDASMYYMÄLÄ AVOINNA:

**MA-PE 10-17
LA 10-15
SU 12-17**

1.1.-31.3. la 10-14, sulj. su
Pyhäpäivien poikkeavat aukioloajat päivitetään nettiin

www.killinkoski.fi
Puh. 0400 - 735 758

Killinkosken sijainti

Killinkosken teollisuustaaajama sijaitsee Virtain ja Ähtärin puolella välissä kantatie 68:n varrella.

GPS koordinaatit Wanhalle nauhatehtaalle:

Lat: N 62° 24' 13.27"

Long: E 23° 53' 26.65"

YHTEYSTIEDOT

Killinkosken Kyläyhdistys ry.
Inkantie 60, 34980 Killinkoski

Puhelin INFO: 0400-453 054

Sähköposti: killinkoski@killinkoski.fi

Nettisivut: www.killinkoski.fi

Killinkoski Wanha Tehdasmiljö

KILLINKOSKEN TAPAHTUMAKALENTERI 2017

KYLÄTAPAHTUMAT

21.4. Into-keskuksen avajaiset Killinkosken Wanhalla Tehtaalla. Avoin yleisötilaisuus avajaispäivänä klo 10–14. Aikakauden tyyliin pukeutuneet oppaat kertovat historiasta kaikissa Wanhalla Tehtaan kohteissa. Kakkukahvitarjoilu. klo 14.00–15.30 Taiteilijaprofessori, valokuvaaja Antero Takalan luento Suomalainen maisema, Into-keskuksen auditoriossa.

21.4.–30.9. I. K. Inha – Toiveiden mailla -näyttely Into-keskuksessa. Inhan Padasjokea kuvaavia teoksia. Näyttelyn ovat koonneet Veikko Neuvonen ja Tuomo-Juhani Vuorenmaa.

30.4. Vappuaattona Killi-Jättiläisen lakitus klo 19.00.

12.5.–30.9. I.K. Inha – Mansikit Pariisiin Näyttely Killinkosken Wanhalla Tehtaan Into-keskuksessa. I.K. Inha sai 1800-luvun lopussa maatilahallitukselta tehtäväkseen kuvata maaseutua Pariisiin 1900 maailmannäyttelyyn, jossa Suomi halusi esittäytyä myös maatalouden puolesta edistykseksi. Painopiste oli tuolloin karjataloudessa, mikä ohjasi Inhan karjarotujen pariin. Niin syntyi nyt jo legendaarisiksi muodostuneet hämmästyttävät kaksoismuotokuvat lehmistä omistajineen. Näyttelyn kuvat ovat koottu Maaseudun Tulevaisuuden satavuotisjuhlanäyttelystä.

15.5.–30.9. Wanhalla Tehtaan kesäkausi alkaa! Kirpputorit ja muut kohteet avoinna ma–pe 10–17, la 10–15, su 12–18. Vapaa pääsy!

2.–30.7. Jaana Purakasmäki kuvataidenäyttely Galleria Killin Kalleriassa

28.7. Peräkonttikirppis/rompetori Wanhalla Tehtaalla klo 15–19. Ilmaiset toripaikat.

29.7. Killinkosken perinteinen toripäivä ja keräilytapahtuma klo 8–14. Toriohjelmaa koko perheelle. Maksulliset toripaikat. Varaukset: killinkoski@killinkoski.fi puh 0400 453 054

30.7.–2.9. ”Akkapakka Killin Kalleriassa”. Vappu Kiilin ja Tuija Virran maalauksia vuosien varrelta.

26.8. Wanhalla Tehtaan Venetsialaiset (Ohjelma tarkentuu myöhemmin, seura netti- ja Facebook-sivuumme.)

Kyläteatterien esitykset ja aikataulut:

www.killinteatteri.com
(Esiintymispaikkana työväentalo)

Suomen Valokuva- historiallisen yhdistyksen tapahtumia Killinkosken Wanhalla Tehtaalla

Valokuvanäyttelyt Kamerataivaan Galleriassa:

21.4.–31.6. Twilight Inari taiteilijaprofessori, valokuvaaja Antero Takalan valokuvanäyttely Kamerataivaassa.

1.7.–31.7.2017 Photo Memories valokuvataiteen tohtori Taneli Eskolan valokuvanäyttely Kamerataivaassa.

1.8.–30.8.2017 Sodasta kuvin Koonnut valokuvaaja Reijo Porkka

Lisäksi Kamerataivaan tiloissa koko kauden ajan avoinna näyttely:
Näin Suomea kuvattiin 100-vuotta sitten

SVHY:n kurssit 2017

10.–11.6.2017
Keräilykameran huolto ja kunnostus.
Opettajana Seppo Poutala

4.–6.8.2017
Daguerrotypia peruskurssi
Opettajana Jalo Porkkala

11.–13.8.2017
Daguerrotypia jatkokurssi
Opettajana Jalo Porkkala

Lisäksi:

7.7.2017
Laatikkokamera eli katukamera, afgaani-kamerakuvaajien kokoontuminen.
Kuvausta Chaplin -tyyliin.
Mallit ja puvustus aiheen mukaiset.

8.7.2017
Jatketaan edelleen historiallisilla teemoilla. Neulanreikäkamerakuvausta, perinteistä laboratoriotyöskentelyä ja valaistusdemoja Valokuvaamo Tenholan tapaan.

Lisätietoja:
Suomen Valokuvahistoriallinen yhdistys
www.svhy.org

www.killinkoski.fi
Seuraa meitä Facebookissa: Killinkoski Wanhalla tehdasmiljö

Julkaisija: Killinkosken Kyläyhdistys ry. 2017
Painatus: Keuruun LaatuPaino
Taitto ja ulkoasu: Lindavision

Kuvat: © Linda Peltola (ellei toisin mainita), Juhani Latoniemi (Valokuvaamo Tenhola ja Suomen Kameramuseo), Taisto Lehtokangas (Killi-Jättiläinen), MLP-säätiö: (Killinkosken kirkko, Marjaila Pitkäranta), kampaamomuseo Arto Halttunen

